

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Prezenta traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Această traducere nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea indicația cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul acestui document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Nota de jurisprudență nr. 150

Martie 2012

Konstantin Markin împotriva Rusiei [MC] - 30078/06

Hotărâre 22.3.2012 [MC]

Articolul 14

Discriminare

Diferență de tratament între bărbați și femei, militari, în ceea ce privește acordarea concediului pentru creșterea copilului: *încălcare*

În fapt – În dreptul rus, tații și mamele, civili, au dreptul la trei ani de concediu pentru creșterea copilului și la o alocație lunară pentru o parte din această perioadă. Femeile care fac parte din personalul militar au și ele acest drept, dar nu se prevede expres acest drept și pentru bărbații care fac parte din personalul militar. Reclamantul, divorțat, care lucrează în armată la divizia de transmisiuni, a solicitat acordarea concediului de trei ani pentru creșterea celor trei copii rezultați din căsătoria sa, dar cererea i s-a refuzat pe motiv că nu există o bază legală pentru acordarea unui astfel de concediu. Având în vedere situația sa dificilă, i s-a acordat ulterior un concediu de aproape doi ani și un ajutor financiar din partea superiorilor ierarhici. Reclamantul a introdus, totuși, o plângere în fața Curții Constituționale prin care susținea că legislația în vigoare era incompatibilă cu garanția constituțională a egalității de drepturi. Curtea Constituțională i-a respins plângerea și a statuat că refuzul acordării concediului pentru creșterea copilului personalului militar se întemeiază pe statutul special și pe necesitatea de a evita ca un mare număr de militari să devină indisponibili pentru perioade atât de lungi. A notat că militarii își asumă obligațiile de serviciu în mod voluntar și au dreptul la încetarea serviciului dacă doresc să se dedice creșterii copiilor. Dreptul de a cere concediu pentru creșterea copilului s-a acordat în mod excepțional femeilor care fac parte din personalul militar, având în vedere numărul mic al femeilor în armată și rolul special al femeii în creșterea copilului.

Printr-o hotărâre din 7 octombrie 2010 (a se vedea Nota de jurisprudență nr. 134), o Cameră a Curții a statuat cu șase voturi pentru și unul împotriva că a avut loc o încălcare a articolului 14 combinat cu articolul 8.

În drept – Articolul 14 combinat cu articolul 8: Concediul pentru creșterea copilului și alocațiile aferente intră în sfera de aplicare a articolului 8, deoarece promovează viața de familie și influențează modul în care aceasta este organizată. Articolul 14 din convenție este, deci, aplicabil (combinat cu articolul 8). Bărbații sunt într-o situație analogă cu femeile în ceea ce privește concediul pentru creșterea copilului (spre deosebire de concediul maternal) și alocațiile aferente. Așadar, ca bărbat militar, reclamantul era în aceeași situație cu cea a femeilor militar. Curtea a trebuit să stabilească dacă a existat o justificare obiectivă și rezonabilă pentru diferența de tratament între bărbații și femeile militar cu privire la concediul pentru creșterea copilului.

A luat notă că evoluția egalității de gen este deja un scop major în statele membre ale Consiliului Europei și o diferență de tratament bazată pe sex nu poate fi justificată decât prin motive extrem de solide. În special, nu sunt considerate motive suficiente referirile la tradiții, presupuneri generale sau atitudini sociale într-o țară anume.

Curtea nu a acceptat că justificarea diferenței de tratament în cauza de față este, așa cum a arătat Guvernul, rolul special al femeilor în creșterea copiilor. Societățile europene contemporane au evoluat spre o împărțire egalitară a responsabilității creșterii copiilor și recunoașterea rolului bărbaților în acest domeniu este în creștere. Majoritatea țărilor europene, inclusiv Rusia, acordă civililor, atât bărbați, cât și femei, dreptul de a cere concediu pentru creșterea copilului și un număr semnificativ de state acordă acest drept și membrilor personalului militar. Diferența de tratament în cazul reclamantului nu poate fi interpretată ca o discriminare pozitivă în favoarea femeilor, deoarece nu este menită, în mod evident, să corecteze o eventuală poziție dezavantajată a femeilor în societate. Dimpotrivă, a avut ca efect perpetuarea stereotipurilor de gen și este în defavoarea atât a vieții de familie a bărbaților, cât și a carierei profesionale a femeilor. În concluzie, referirea la distribuția tradițională a rolurilor în funcție de sex nu poate reprezenta o justificare validă pentru excluderea bărbaților, inclusiv militari, de la acordarea concediului pentru creșterea copilului.

Curtea nu a fost convinsă nici de argumentul Guvernului conform căruia extinderea pentru militari a concediului pentru creșterea copilului ar avea un efect negativ asupra capacității de luptă și a puterii operative a forțelor armate. Autoritățile ruse nu au întocmit nicio expertiză sau studiu pentru a evalua numărul bărbaților militari care ar putea și ar dori să-și ia un concediu pentru creșterea copilului de trei ani, pentru a aprecia cum acest aspect ar afecta eficacitatea operativă. Datele statistice pe care le-a furnizat Guvernul nu sunt convingătoare. Simplul fapt că toți bărbații militari erau la o vârstă la care ar fi putut fi tați nu este suficient pentru a justifica o diferență de tratament între bărbații și femeile militar. Curtea a acceptat, totuși, că, având în vedere importanța armatei pentru apărarea securității naționale, anumite restricții cu privire la acordarea concediului pentru creșterea copilului pot fi justificate, cu condiția să nu fie discriminatorii. Așadar, spre exemplu, membri ai personalului militar, femei sau bărbați, ar putea fi excluși de la acordarea concediului pentru creșterea copilului dacă nu pot fi ușor înlocuiți datorită poziției lor ierarhice, a unor calificări tehnice rare sau a implicării în operațiuni militare în curs. Totuși, în Rusia, excluderea de la acordarea concediului pentru creșterea copilului se aplica în mod automat tuturor bărbaților militari, indiferent de poziția lor în armată, posibilitatea de înlocuire sau situația lor personală. În opinia Curții, o asemenea restricție generală și automată, aplicată unui grup de persoane pe teme de sex, nu intră în marja de apreciere acceptabilă statelor.

Reclamantul lucra la transmisiuni și ar fi putut fi înlocuit fie de o femeie, fie de un bărbat; de altfel, posturi similare erau acordate femeilor, care aveau dreptul la concediul de trei ani pentru creșterea copilului. Reclamantul a fost, așadar, victima unei discriminări pe bază de sex, fără o justificare rezonabilă sau obiectivă. Având în vedere importanța fundamentală a interdicției discriminării pe bază de sex, faptul că reclamantul a semnat un contract militar nu constituie o renunțare a sa la dreptul de a nu fi discriminat.

Concluzie: încălcare (șaisprezece voturi pentru și unul împotriva).

Articolul 34: Reclamantul s-a plâns că, după introducerea cererii sale în fața Curții, a primit o vizită nesolicitată la domiciliul său, din partea unui procuror, care i-a cerut informații cu privire la cauza sa. Curtea a notat că, în principiu, nu este indicat ca autoritățile statului pârât să intre în contact direct cu un reclamant în legătură cu cauza sa în fața Curții. Totuși, în cauza de față, nu există nicio dovadă că vizita procurorului, care avea ca scop aflarea unor informații cu privire la situația sa familială ar fi avut, de fapt, intenția sau efectul de a-l determina pe reclamant să-și retragă sau să-și modifice plângerea. Așadar, nu se poate constata că autoritățile au afectat dreptul reclamantului de a-și exercita dreptul de petiționare.

Concluzie: nicio încălcare a articolului 34 (paisprezece voturi pentru și trei împotriva).

Articolul 41: 3.000 EUR cu titlu de daune morale.

Apăsați aici pentru [Notele de informare referitoare la jurisprudență](#)

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012.

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă nicio responsabilitate pentru calitatea acesteia. Ea poate fi descărcată din baza de date a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din orice altă bază de date căreia HUDOC i-a transmis acest document. Traducerea poate fi reprodușă în scopuri necomerciale cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime împreună cu indicația de mai sus privind drepturile de autor și referința la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei. Orice persoană care intenționează să utilizeze fragmente din prezenta traducere în scopuri comerciale este rugată să contacteze adresa următoare: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int .